

III. OUTRAS DISPOSICIÓNS**CONSELLERÍA DE MEDIO AMBIENTE E CAMBIO CLIMÁTICO**

RESOLUCIÓN do 9 de outubro de 2025, do Departamento Territorial da Coruña, pola que se declara a emerxencia cinexética temporal polos danos ocasionados polo xabaril nas comarcas de Arzúa, Bergantiños, Betanzos, A Coruña, Eume, Ferrol, Ordes, Ortegal e Santiago.

As afectacións ocasionadas polas poboacións de xabaril veñen experimentando nos últimos anos un incremento no conxunto do territorio de Galicia, que obedece en gran medida aos cambios de uso no medio e ás características ecolóxicas da especie.

Constatouse que a especie provoca múltiples danos na agricultura e accidentes de tráfico, e a presenza cada vez máis habitual de xabarís nas zonas periurbanas é un problema adicional.

Así mesmo, unha elevada poboación de xabarís favorece o risco de dispersión de certas enfermidades, como a peste porcina africana, o que dificultaría a súa erradicación nun momento dado, de ser necesaria.

Tanto a Lei 42/2007, do 13 de decembro, do patrimonio natural e da biodiversidade, como a Lei 5/2019, do 2 de agosto, do patrimonio natural e da biodiversidade de Galicia, establecen as excepcións relativas ás prohibicións recollidas nesta normativa para garantir a conservación de especies autóctonas silvestres e prevén que a Comunidade Autónoma poderá autorizar a captura e/ou morte de especies silvestres en caso de efectos prexudiciais para a saúde e seguridade das persoas e para previr prexuízos importantes aos cultivos, ao gando, aos bosques, á pesca e á calidade das augas e para protexer a flora e a fauna silvestres e os hábitats naturais, entre outros supostos, de non existir outra solución satisfactoria e sen que isto supoña causar un prexuízo ao mantemento nun estado de conservación favorable das especies ou das poboacións de que se trate, na súa área de distribución natural.

Por outra banda, o artigo 71 da Lei 13/2013, do 23 de decembro, de caza de Galicia, establece que poderán quedar sen efecto as prohibicións previstas no seu capítulo III, Protección das pezas de caza e autorizacións especiais, despois da autorización da dirección xeral competente en materia de caza, cando da súa aplicación deriven efectos prexudiciais para a saúde, a seguridade das persoas e as especies protexidas, así como para previr

prexuízos importantes aos cultivos, ao gando, aos bosques, á propia caza, á pesca ou á calidade das augas e para protexer a flora e fauna silvestres e os hábitats naturais.

Nesta liña, a Resolución do 10 de abril de 2025, da Dirección Xeral de Patrimonio Natural, pola que se determinan as épocas hábiles de caza, as medidas de control por danos e os réximes especiais por especies durante a tempada 2025-2026, establece no seu artigo 13, relativo ao control de danos, que co fin de reducir os danos que se poidan producir na agricultura, na gandería, na silvicultura, na circulación viaria, na flora e fauna silvestres, as persoas titulares dos departamentos territoriais da Consellería de Medio Ambiente e Cambio Climático poderán acordar medidas de control.

No marco desta problemática, adoptáronse determinadas medidas de control de danos, co fin de minorar na medida do posible os efectos desta especie sobre os ecosistemas, as producións agrarias e o propio medio urbano.

Non obstante, a disposición adicional primeira do Decreto 284/2001, do 6 de novembro, polo que se aproba o Regulamento de caza de Galicia, prevé que cando nunha comarca exista unha determinada especie cinexética en circunstancias tales que resulte especialmente perigosa para as persoas ou prexudicial para a agricultura, a gandería, os montes ou a propia caza, a xefatura territorial competente en materia de caza, de oficio ou por instancia de parte, e logo das consultas e comprobacións que considere oportunas, poderá declarar a dita comarca en emerxencia cinexética temporal, e determinar as épocas e medidas conducentes a eliminar o risco e reducir o tamaño das poboacións da especie en cuestión.

Nos concellos pertencentes ás comarcas relacionadas no anexo I desta resolución detectouse o incremento nos últimos exercicios e de xeito exponencial das afectacións ocasionadas por esta especie, principalmente aos cultivos, e nalgúns casos concorre, así mesmo, un aumento na accidentalidade do tráfico.

A situación actual nestas comarcas é, pois, indicativa da existencia dunhas circunstancias especiais, polo que se considera prioritario incidir na adopción de medidas que permitan axilizar os mecanismos instaurados para o control desta especie cinexética, conducentes a reducir as súas densidades e poboacións.

As actuacións que desenvolverán nas áreas de emerxencia cinexética temporal dirixiranse ao control das poboacións de xabarís que se atopan en liberdade no medio natural,

CVE-DOG: epmknkh5-wrg7-ofb3-au15-eh1hmb7umpc7

que constitúen un risco real para o ecosistema, a gandería, a agricultura e as persoas, ademais de reducir o perigo de accidentes de tráfico e os posibles riscos sanitarios. Deben establecerse a natureza e duración das medidas conducentes a reducir o número de exemplares considerados prexudiciais e os controis que se deben exercer.

Por conseguinte, dadas as especiais circunstancias que as poboacións de xabarís están a ocasionar, considérase necesaria a adopción de medidas especiais de control conducentes a reducir as súas densidades e poboacións nos concellos das comarcas indicadas no anexo I desta resolución.

Tendo en conta o establecido na disposición adicional primeira do Decreto 284/2001, do 6 de novembro, polo que se aproba o Regulamento de caza de Galicia,

RESOLVO:

Primeiro. Declarar a emerxencia cinexética temporal na comarcas sinaladas no anexo I desta resolución nas cales se inclúen os tecores e zonas libres indicados no anexo II, debido ás circunstancias especiais derivadas dos danos á agricultura, ao perigo de accidentes de tráfico e previsibles riscos ambientais ocasionados polo xabaril, coa finalidade de axilizar a aplicación de medidas conducentes ao control das poboacións desta especie, a través de distintas modalidades e procedementos de captura.

Segundo. A vixencia desta declaración de emerxencia cinexética temporal estenderase desde a entrada en vigor desta resolución ata o 22.2.2026, abrangendo o período hábil de caza establecido para o xabaril no artigo 16.2 da Resolución do 10 de abril de 2025, da Dirección Xeral de Patrimonio Natural.

Terceiro. Durante a vixencia da declaración de emerxencia cinexética temporal, nas comarcas incluídas no anexo I poderanse adoptar as medidas que se relacionan a continuación para o control da poboación de xabaril, permitíndose abater ou capturar sen límite de exemplares xabarís de ambos os sexos, prioritariamente femias adultas e subadultas en todas as súas idades. Nestas zonas permitírase, así mesmo, abater crías e femias seguídas de crías, logo de autorización especial da Dirección Xeral de Patrimonio Natural de acordo co establecido no artigo 71 da Lei 13/2013, do 23 de decembro.

a) En terreos cinexéticos:

As modalidades de caza permitidas para esta especie poderán practicarse durante todos os días da semana, salvo o especificado a continuación para as zonas libres de caza,

CVE-DOG: epmknkh5-wrg7-ofb3-au15-eh1hmb7umpc7

con comunicación previa ao Departamento Territorial da Consellería de Medio Ambiente e Cambio Climático, atendendo aos seguintes condicionantes:

- Nos terreos en réxime cinexético especial: as cazarías correspondentes a xornadas que non estean aprobadas no correspondente plan anual de aproveitamento da tempada 2025-2026, deberán ser comunicadas previamente ao correspondente departamento territorial competente en materia de caza (procedemento MT720C).

- Nas zonas libres de caza as cazarías estarán suxeitas a autorización: deberán solicitarse ao correspondente departamento territorial competente en materia de caza cunha antelación mínima de dez días naturais (procedementos MT720K e MT720L). No período que abrangue ata o 5 de xaneiro de 2026, poderanse autorizar cazarías de xabril os luns, martes, mércores e venres, sempre que non sexan festivos. Desde o 7 de xaneiro ao 22 de febreiro de 2026, ambos incluídos, poderanse autorizar cazarías os luns, martes, mércores e venres, sempre que non sexan festivos.

Na modalidade de agarda ou espera, poderán agruparse nunha soa comunicación varias xornadas, e deberá indicarse expresamente por motivos de seguridade a localización aproximada, mediante coordenadas UTM, dos diversos postos fixos que poidan ocuparse.

Así mesmo, en terreos de réxime cinexético especial poderanse autorizar os propietarios dos terreos afectados a realizar, persoalmente ou mediante terceiros, agardas ou esperas, con autorización do titular do aproveitamento cinexético. Neste caso as persoas cazadoras deberán portar durante a acción de caza unha autorización por parte do titular cinexético, que será nominativa, persoal e intransferible para cada xornada, e deberán cumprir, así mesmo e en todo caso, cos requisitos exixidos no artigo 58 da Lei 13/2013, do 23 de decembro, de caza de Galicia.

Co fin de aumentar a eficacia e optimizar o aproveitamento cinexético nesta modalidade, facilitar a identificación dos exemplares e garantir a seguridade das persoas, poderase utilizar con carácter excepcional:

- Un visor con convertedor ou amplificador electrónico de luz durante a práctica da modalidade da agarda ou espera nocturna e fontes luminosas para a iluminación dos albos.

- Dispositivos electrónicos, tales como detectores ou controladores de hora de paso ou presenza, para a posterior realización de esperas nocturnas do xabril.

– Nos cultivos con destino á colleita en que se teñan iniciado os danos, poderase dispor de cebadeiros de gran ou froitos co obxecto de asegurar a eficacia no momento concreto dos controis.

Nestes terreos permitirase, así mesmo, a captura en vivo de exemplares de xabaril, mediante o emprego de capturadeiros, con posterior sacrificio de todos os exemplares capturados, de acordo co procedemento que estableza a Dirección Xeral de Patrimonio Natural, e é necesario dispoñer dunha autorización expresa.

Na solicitude deberá indicarse expresamente a súa localización mediante a achega dun plano a escala suficiente, e os datos do persoal responsable da súa execución (nome, apelidos e DNI).

b) En terreos non cinexéticos:

Nos terreos non cinexéticos para o emprego de modalidades e procedementos de captura será necesario dispoñer dunha autorización expresa.

Permitirase a captura en vivo de exemplares de xabaril, mediante o emprego de capturadeiros, con posterior sacrificio de todos os exemplares capturados, de acordo co procedemento que estableza a Dirección Xeral de Patrimonio Natural.

Cando a aplicación de capturadeiros non reporte os resultados desexados, poderá permitirse a práctica da modalidade de agarda ou espera diúrna e nocturna, logo de solicitude do interesado, en que se indicará a localización aproximada dos postos fixos, mediante coordenadas UTM, por motivos de seguridade, adoptando as medidas ou precaucións necesarias para garantir a seguridade das persoas. Será preceptiva neste caso a acreditación da existencia dos danos mediante informe do Departamento Territorial.

Nesta clase de terreos, as medidas ou medios de captura permitidos deberán solicitarse ao Departamento Territorial, con polo menos 15 días de antelación á data de realización. O prazo para resolver e notificar será dun mes, e o silencio administrativo é desestimatorio.

Cuarto. Os exemplares capturados como consecuencia da aplicación das medidas adoptadas na área de emerxencia cinexética temporal deben identificarse mediante precintos e comunicarse debidamente ao Departamento Territorial da Consellería de

Medio Ambiente e Cambio Climático no prazo de 15 días naturais, segundo o seguinte procedemento:

a) En terreos de réxime cinexético especial: a comunicación das capturas realizadas en xornadas non planificadas no plan anual de aproveitamento aprobado para a tempada 2025-2026 realizarase utilizando o procedemento MT720P procedemento xenérico de caza, mentres que os resultados das cazarías planificadas no plan anual de aproveitamento se comunicarán utilizando o procedemento MT720D.

b) En terreos de réxime cinexético común e terreos non cinexéticos: a comunicación das capturas poderá realizarse utilizando o procedemento MT720P procedemento xenérico de caza, ou ben, no caso de tratarse dun suxeito non obrigado a relacionarse electronicamente coas administracións públicas, poderá presentar os resultados en papel no rexistro do Departamento Territorial da Consellería de Medio Ambiente e Cambio Climático, ou en calquera dos lugares e rexistros establecidos na normativa reguladora do procedemento administrativo común.

Quinto. Esta resolución permanecerá vixente ata a finalización do período hábil de caza do xabaril para a tempada 2025-2026. Con todo, poderá quedar suspendida no seu conxunto ou en parte do ámbito de aplicación incluído no punto primeiro, logo de resolución, no momento en que se constate que desapareceron as causas que motivaron a súa declaración.

Sexto. Esta resolución producirá efectos a partir do día seguinte ao da súa publicación no *Diario Oficial de Galicia*.

A Coruña, 9 de outubro de 2025

Mª Pilar Arias Graña
Directora territorial da Coruña

ANEXO I

Lista de comarcas de emerxencia cinexética e concellos comprendidos

Comarca de emerxencia cinexética	Concellos
Arzúa	Arzúa
	Boimorto
	Pino, O
	Touro

Comarca de emerxencia cinexética	Concellos
Betanzos	Aranga
	Betanzos
	Coirós
	Curtis
	Irixoa
	Miño
	Oza-Cesuras
	Paderne
	Vilarmaior
	Vilasantar
A Coruña	Abegondo
	Arteixo
	Bergondo
	Cambre
	Carral
	Coruña, A
	Culleredo
	Oleiros
	Sada
Eume	Cabanas
	Capela, A
	Monfero
	Pontedeume
	Pontes de García Rodríguez, As
Ferrol	Ares
	Cedeira
	Fene
	Ferrol
	Moeche
	Mugardos
	Narón
	Neda
	San Sadurniño
	Somozas, As
	Valdoviño
Ortegal	Cariño
	Cerdido
	Mañón
	Ortigueira

Comarca de emerxencia cinexética	Concellos
Santiago	Ames
	Boqueixón
	Brión
	Santiago de Compostela
	Teo
	Val do Dubra
	Vedra
Bergantiños	Cabana de Bergantiños
	Carballo
	Coristanco
	Laracha, A
	Laxe
	Malpica de Bergantiños
	Ponteceso
Ordes	Cerceda
	Frades
	Mesía
	Ordes
	Oroso
	Tordoia
	Trazo

ANEXO II

Datos de tecores e zonas libres comprendidos na declaración de emerxencia cinexética

Matrícula	Nome	Réxime cinexético	Comarca de emerxencia
C-10110	Cabanas	Especial	Eume
C-10215	A Capela	Especial	
C-10049	Nosa Señora da Cela	Especial	
C-10213	Xestoso	Especial	
C-10015	Vilarmaior-Fradiz	Especial	
C-10165	Xabarán	Especial	
C-10211	A Galgueira	Especial	
C-10036	Fraga Redonda	Especial	
C-10113	As Pontes	Especial	
C-10121	Veiga da Nata	Especial	
C-10139	Bermui-Ribadeume	Especial	

Matrícula	Nome	Réxime cinexético	Comarca de emerxencia
C-10048	San Pelaio	Especial	Betanzos
C-10064	Nosa Señora do Pilar	Especial	
C-10210	San Pedro de Cambás	Especial	
C-10212	Os Ben Levados	Especial	
C-10038	As Mariñas	Especial	Betanzos e A Coruña
C-10090	Pedrapartida	Especial	Betanzos
C-10122	San Antonio	Especial	
C-10023	A Monteiría	Especial	
C-10025	San Martín	Especial	
C-10082	Irixoa	Especial	
C-10108	Miño	Especial	
C-10055	Paderne	Especial	
C-10059	Vilariño	Especial	
C-10091	O Sanatorio	Especial	Betanzos e A Coruña
C-10118	Piñoi	Especial	Betanzos
C-10132	San Pedro de Oza	Especial	
C-10133	Eixil	Especial	Ortegal e Ferrol
C-10007	Grañas-Mañón	Especial	Ortegal
C-10112	Ortegal	Especial	
C-10141	Fene	Especial	Ferrol
C-10065	Urogallo	Especial	
C-10131	Xuvia	Especial	
C-10126	San Huberto de Moeche	Especial	
C-10100	Naraío	Especial	
C-10209	San Sadurniño	Especial	
C-20002	As Somozas	Especial	
C-10196	Valdoviño	Especial	
C-10039	Río Iso	Especial	Arzúa
C-10041	A Mota	Especial	
C-10150	Maroxo	Especial	
C-10005	Do Barro	Especial	
C-10085	Rebellón	Especial	
C-10149	A Magdalena	Especial	
C-10111	Touro	Especial	

Matrícula	Nome	Réxime cinexético	Comarca de emerxencia
C-10177	San Marcos	Especial	A Coruña
C-10120	Río Samo	Especial	
C-10044	Arteixo	Especial	
C-10053	Cambre	Especial	
C-10188	Carral	Especial	
C-10127	San Fernando-Vicente	Especial	
C-10182	Mantiñán-Soandres	Especial	
C-10073	San Miguel	Especial	
C-10078	Os Ludeiros	Especial	
C-10056	As Gabeiras	Especial	
C-10070	Azor	Especial	Santiago
C-10086	Monte-Cibreiro	Especial	Santiago e Arzúa
C-10164	Altamira	Especial	Santiago
C-10200	O Castelo	Especial	
C-10061	Teo	Especial	
C-10140	Val do Dubra	Especial	
C-10145	Ribeiras do Tambre	Especial	
C-10147	Trazo	Especial	
C-10099	Rosalía de Castro	Especial	
C-10198	Castromaior-A Gracia	Especial	
C-10199	Paraveche	Especial	Bergantiños e Ordes
C-10191	Monte Castelo	Especial	
C-10171	Nordés	Especial	Bergantiños
C-10207	A Caniza	Especial	
C-10206	Santa María	Especial	
C-10040	San Salvador	Especial	
C-10195	Coristanco	Especial	
C-10194	Alcaían	Especial	
C-10205	Bergantiños Norte	Especial	
C-10190	O Petón de Cabovilaño	Especial	
C-10175	San Pedro de Soandres	Especial	
C-10182	Mantiñán-Soandres	Especial	
C-10035	Montemaior	Especial	
C-10180	Laxe	Especial	
C-10170	San Miro	Especial	
C-10204	Bergantiños Sur	Especial	
C-10176	Pondal	Especial	

Matrícula	Nome	Réxime cinexético	Comarca de emerxencia
C-10152	Cerceda	Especial	Ordes
C-10214	San Martín de Rodís	Especial	
C-10115	Frades	Especial	
C-10109	Mesía	Especial	
C-10153	Santa Columba de Xesteda	Especial	
C-10057	Leira	Especial	
C-10201	San Pedro de Ardemil	Especial	
C-10120	Río Samo	Especial	
C-10145	Ribeiras do Tambre	Especial	
C-10081	Viladabade	Especial	
C-10060	Santaia de Gorgullos	Especial	
C-10016	Ordes	Especial	
C-10159	Benmorre	Especial	
C-10147	Trazo	Especial	
C-10088	San Xulián	Especial	
Zonas libres de caza			
Código identificador	Concellos	Réxime cinexético	Comarca de emerxencia
C-04	As Pontes de García Rodríguez	Común	Eume
C-05	As Pontes de García Rodríguez e As Somozas	Común	Eume e Ferrol
C-08	Miño	Común	Betanzos
C-11	Betanzos e Oza-Cesuras	Común	
C-16	Oza-Cesuras	Común	
C-17	Curtis e Sobrado dos Monxes	Común	
C-01	Mañón	Común	Ortegal
C-02	Valdoviño	Común	Ferrol
C-03	Neda e San Sadurniño	Común	
C-06	Ares	Común	
C-07	Sada e Bergondo	Común	A Coruña
C-27	Oleiros	Común	
C-29	Carral	Común	
C-28	Santiago de Compostela	Común	Santiago
C-14	Carballo	Común	Bergantiños
C-15	Carballo	Común	
C-12	Laracha, A	Común	
C-13	Laracha, A	Común	

